

Spis treści

WPROWADZENIE 9

ROZDZIAŁ 1

Proces uczenia się z perspektywy psychologii poznawczej 12

- 1.1. Rozwój poznawczy dziecka 12
- 1.2. Proces uczenia się a metapoznanie 15
- 1.3. Tworzenie wiedzy na podstawie interaktywnego środowiska edukacyjnego 16
 - 1.3.1. Interaktywne i multimodalne uczenie się 16
- 1.4. Nauczanie specyficzne dla danej dziedziny 18
 - 1.4.1. Kształcenie umiejętności matematycznych 19
 - 1.4.2. Transfer umiejętności 21
- 1.5. Skąd różnice w poziomie osiągnięć? 21

ROZDZIAŁ 2

W poszukiwaniu poznawczych predyktorów osiągnięć szkolnych 23

- 2.1. Zarys projektu badawczego 24
- 2.2. Wskaźniki osiągnięć szkolnych 25

6 SPIS TREŚCI

2.3. Analiza danych – modele liniowo-strukturalne 27

2.4. Bąbłowa prezentacja wyników 31

ROZDZIAŁ 3

Tyle rzeczy mnie rozprasza – procesy kontroli uwagi 33

3.1. Egzogenna i endogenna kontrola uwagi 33

3.2. Kontrola uwagi z perspektywy rozwojowej 36

3.3. Selektywność uwagi 37

3.4. Dystrakcyjność i nadruchliwość uczniów 39

3.5. Kontrola uwagi – proces hamowania dystraktorów 44

3.5.1. Hamowanie w kontekście orientacji uwagi 45

3.5.2. Hamowanie w kontekście przełączania się między zadaniami 47

3.5.3. Hamowanie w kontekście kontroli interferencji 49

3.6. Efektywność kontroli uwagi – porównania między typami szkół 52

3.6.1. Kontrola uwagi a osiągnięcia szkolne 54

3.6.2. Dystrakcyjność a hamowanie okulomotoryczne 57

3.6.3. Kontrola uwagi a motywacja wewnętrzna 59

3.6.4. Kontrola uwagi w szkole – podsumowanie wyników 63

ROZDZIAŁ 4

Pamięć robocza – istotna zmienna w badaniach edukacyjnych 65

4.1. Zarys koncepcji teoretycznych 65

4.2. Pamięć robocza a jakość funkcjonowania poznawczego 67

4.3. Funkcje pamięci roboczej 68

4.3.1. Funkcja przechowywania w trakcie przetwarzania 69

4.3.2. Funkcja nadzorująca 71

4.3.3. Funkcja koordynująca 74

4.4. Funkcje pamięci roboczej a osiągnięcia szkolne 76

4.5. Pamięć robocza a kontrola uwagi 83

4.6. Pamięć robocza a inteligencja płynna 87

4.6.1. Inteligencja płynna jako mediator zależności między funkcjami pamięci roboczej a ocenami 88

4.7. Podsumowanie 96

ROZDZIAŁ 5

Lęk i poczucie bezradności na lekcjach 100

- 5.1. Poczucie zagrożenia a umiejscowienie kontroli 101
- 5.2. Wyczerpanie poznawcze i poczucie bezradności 104
- 5.3. Poczucie zagrożenia i bezradność intelektualna jako predyktory ocen 105
 - 5.3.1. Pomiar poczucia zagrożenia i bezradności 105
 - 5.3.2. Nasilenie negatywnych odczuć wśród uczniów 106
- 5.4. Podsumowanie 111
 - 5.4.1. Rola nauczyciela w zapobieganiu bezradności uczniów 112

ROZDZIAŁ 6

Wybrane predyktory osiągnięć szkolnych – model podsumowujący 114

- 6.1. Podsumowanie dla predyktorów w szkole podstawowej
 - rola pamięci roboczej 114
- 6.2. Główne predyktory ocen w gimnazjum i liceum – mediacyjna rola poczucia zagrożenia 118
- 6.3. Podsumowanie 121

ROZDZIAŁ 7

Poznawcze korepetycje 124

- 7.1. Treningi pamięci roboczej 125
- 7.2. Trening kontroli uwagi i pamięci roboczej – badania własne 128
 - 7.2.1. Internetowy trening poznawczy 129
 - 7.2.2. Zarys wyników treningu 131
- 7.3. Podsumowanie 136
 - 7.3.1. Zakończenie i praktyczne implikacje 138

BIBLIOGRAFIA 141

INDEKS 169